

Αθήνα, 5.11.2009

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Πληρωμή αναθεώρησης όταν δεν έχει προβλεφθεί αντίστοιχο κονδύλιο στον προϋπολογισμό.

Εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα:

«Σε έργο, χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» δεν είχε προβλεφθεί και δεν περιλαμβανόταν στον προϋπολογισμό κονδύλι για την αναθεώρηση. Προέκυψαν, όπως ήταν φυσικό, αναθεωρήσεις τιμών. Μετά τον 2^ο ΑΠΕ (τακτοποιητικό) δεν υπήρξε υπόλοιπο από τις εκτελεσμένες εργασίες για να καλυφθούν οι αναθεωρήσεις. Μετά συντάχθηκε ο 6^{ος} λογαριασμός, το δε απομένον υπόλοιπο είναι 0,70 €. Το ερώτημα που τίθεται, είναι εάν και με ποιο τρόπο θα εισπράξουμε τις αναθεωρήσεις τιμών.»

Η απάντησή μου στο ανωτέρω ερώτημα έχει ως εξής:

Οι διατάξεις περί αναθεώρησης τιμών είναι δημόσιας τάξης και υποχρεωτικές για τον κύριο του έργου. Τούτο σημαίνει, ότι η βάση του νόμου υπολογιζόμενη αναθεώρηση πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο άνευ ετέρου· η υποχρέωση δε καταβολής της στον ανάδοχο δεν αίρεται από το γεγονός ότι η δημοπρατούσα αρχή δεν συμπεριέλαβε στον προϋπολογισμό κονδύλιο για την αναθεώρηση. Εάν δεν το έπραξε, τότε βεβαίως υπάρχει σφάλμα στην κατάρτιση του προϋπολογισμού του έργου, όμως αυτό το γεγονός δεν αποστερεί τον ανάδοχο του δικαιώματος να ζητήσει και να του καταβληθεί η προβλεπόμενη αναθεώρηση.

Η μη πρόβλεψη κονδυλίου αναθεώρησης στον προϋπολογισμό σημαίνει ότι δεν επαρκούν οι εγκεκριμένες πιστώσεις του έργου για την καταβολή της αναθεώρησης. Αυτό δεν είναι ζήτημα που αφορά τον ανάδοχο και ουδόλως βεβαίως θίγεται το δικαίωμά του να λάβει την οφειλόμενη αναθεώρηση. Αντιθέτως, ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής είναι υποχρεωμένοι να ανεύρουν τα απαραίτητα κονδύλια για την πληρωμή της αναθεώρησης. Από την πλευρά του ο ανάδοχος ενεργεί κατά το σύνηθες: Υπολογίζει κανονικά την αναθεώρηση και την περιλαμβάνει σε λογαριασμό. Αν η Διευθύνουσα Υπηρεσία επιστρέφει τον λογαριασμό εντός μηνός, με την παρατήρηση ότι δεν υπάρχει εγκεκριμένο κονδύλιο αναθεώρησης, τότε ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να κινήσει την ενδικοφανή διαδικασία (ένσταση, αίτηση θεραπείας κ.λπ.), είναι όμως βέβαιο ότι τελικά θα δικαιωθεί,

διότι ο συγκεκριμένος λόγος επιστροφής του λογαριασμού είναι απολύτως παράνομος.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί, ότι ενδεχόμενος ισχυρισμός από πλευράς του κυρίου του έργου, ότι ο ανάδοχος, με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή του στη δημοπρασία, στον προϋπολογισμό της οποίας δεν περιλαμβάνονταν κονδύλιο για την αναθεώρηση, και την επακόλουθη υπογραφή της σύμβασης, όπου επίσης δεν περιλαμβάνονταν κονδύλιο αναθεώρησης, έχει ήδηθεν αποδεχθεί την περικοπή της αναθεώρησης από το συγκεκριμένο έργο, είναι νόμω αβάσιμος, εφόσον, κατά πάγια νομολογία των δικαστηρίων όλων των βαθμίδων και δικαιοδοσιών, έχει κριθεί ότι οι διατάξεις περί αναθεώρησης είναι δημόσιας τάξης και αναγκαστικού δικαίου και δεν επιτρέπεται ο αποκλεισμός της εφαρμογής τους δια της ιδιωτικής βουλήσεως - εκτός, βεβαίως, από τις περιπτώσεις όπου ρητώς επιτρέπονται αποκλίσεις (κατ' αποκοπή τίμημα κ.λπ.), καθώς και στα έργα που εξαιρούνται της εφαρμογής του ν. 1418/1984. Επομένως, ακόμη και αν υπήρχε ρητή συμβατική διάταξη που να απέκλειε την αναθεώρηση, αυτή θα ήταν άκυρη και ανίσχυρη· κατά μείζονα λόγο, συνεπώς, στις περιπτώσεις όπου ούτε καν τέτοιος ρητός αποκλεισμός της αναθεώρησης υφίσταται, δεν δύναται να συναχθεί σιωπηρή αποδοχή της περικοπής της.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.